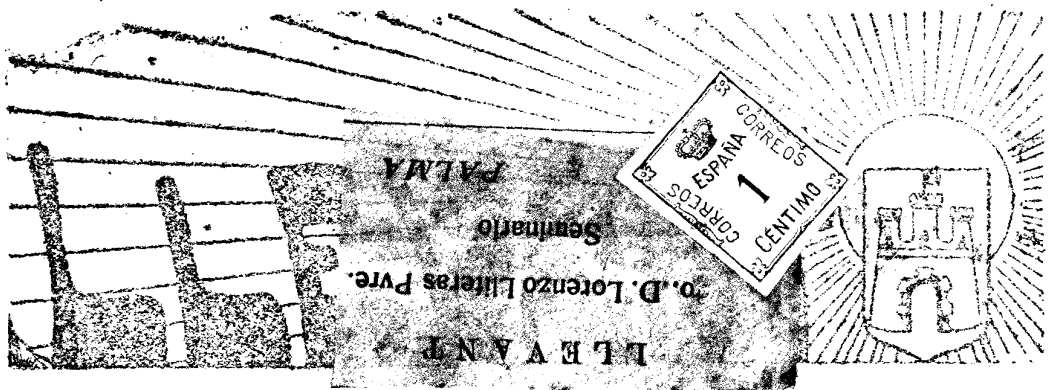

PREUS

Artà Un trimestre 1'50
 A fora any 7'00
 Al Extranjer ill. 10'00

Número solt
 0'10 cts.

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artà 11 Febrer de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració
 Centre Cantóns, 3

EL NOU PAPA, PIUS XI

De tot cor nos unim al goig profund que ha produït dins el món catòlic la notícia de l'elecció del nou Papa, càrreg al qual es estat elevat el Cardenal Aquil Ratti Arca Bisbe de Milán que ha prés el nom de Pius XI.

Va néixer Sa Santetat a Decio (Brienza) el 30 de Maig de 1857. Conta per tant 64 anys i vuit mesos. Fou consagrat sacerdot l'any 1879. Ha exercit els càrregs de Catedràtic del Seminari de Milán, Pro-Prefecte de la Biblioteca Vaticana i més tart, Prefecte de la mateixa; Visitador apostòlic de Polònia, Nunci apostòlic de la mateixa República, Arcabisbe de Lepanto i de Adana en Asia Menor; Cardenal Prevere i Arcabisbe de Milán fent la solemne entrada en aquesta Arxidiócesis el 8 de Septembre de l'any passat amb extraordinàries demostracions d'alegria de part d'aquella ciutat.

Aquest nou Pontifex té en la historia del seu ministeri brillantíssimes pàgines, i fets de gran transcendència social.

Entre ells volem dir que fou

el Fundador de la Congregació de Filles de Maria a Milán organitzador de les associacions de Mestreses catòliques; i a Polònia i Rússia conseguí la llibertat de milers de presoners. El diumenge passat a les 11 i 33 minuts del matí quedà elegit Papa i la seua aparició en un dels balcons exteriors del Vaticà fou rebuda amb indescriptible entusiasme de part de més de doscents mil habitants de la Ciutat eterna qu'allà havien eudit als quals donà la benedicció i amb ells a tot el món.

LLEVANT que vol sempre permaneixer feít a la Santa Iglesia Romana reitera avui la seua més ferma adhesió al nou Pontifex que la Providència ha elegit com a Sucesor de Benet XV.

I ara, germans, preguem per ell. "Preguem pel Papa Pius XI.—com diu un sabi escriptor intim seu.—Preguem perquè'l Senyor el servi i el vivifiqui i el faci benhaurat damunt la terra i no'l doni a la força de sos inemics".

BON DIA

Deu, fore la darrera paraula del meu escrit anterior i és casi segur que alguns lectors sentiren lo que senten tots els despreocupats d'avui en dia: ¡Deu! ¿Qué mos importa avui? Quina necessitat tenim de Deu si la ciencia i el progrés mos demostren palpablement que podem viure sens Ell? ¡Deu! ¿I no és aquesta paraula, una paraula buida, que res diu, que fins el present sols ha servit per espantar an els tímids? ¿I existeix Deu?

Sempre, desde que hi ha homs; ni ha haguts d'atreuïts que ho han negat: avui sense posar-se a tir son més els que'l desprecien.

¿Qué diríeu d'un homo que tenguent amb ses dues mans una llum encesa se gloriás d'haver trobada llum, i de plé de dia se passetjás pel carrer volguent il·luminar la terra que trepitja amb la débil claredat del llum que aguanta i desprecia la claror del sol? Diríeu qu'es un boig i tendríeu tota la raó del món.

Vos acostau a ell i li deis: Però homo, ¿qué fas? i no veus que és una locura preferir aquesta petita claror a l'inmensa que despedeix el sol? Com, vos contesta: ¿el sol? ¿I avon és el sol? Si el sol no existeix.

¿No existeix? I aquesta cla-

ror d'on mos mos ve sino és del sol?

-Alguns fanàtics, vos replica-han dit que hi ha un sol, qu'és una gran fogatera, però jo no l'he vist mai; veig claror, però no veig lo que la produeix, i així preferesc aquesta petita llum que teng amb les mans, que la veig, que és meua, a tota aquesta altre claredat que no sè d'on ve ni me importa.

Qué contestan voltros a tantes extravagancies? Sols una contestació donarien: Que'l tauquin dins el manicomi. I diríeu veritat.

Vataquí, idó, lo que son aquests presuntuosos que neguen i desprecien a Deu; tenen amb les seus mans un llum d'oli, una petita llum i neguen l'existència d'un sol esplendorós. Veuen dins l'univers un orde admirable, i neguen un ordenadormés admirable; veuen i confessen que hi ha entre totes les coses, en el firmament i demunt la terra, un moviment que no pot esser de cap manera casual, i neguen un primer motor; els intel·lectuals veuen i confessen la contingència de les coses, que podrien no haver existides mai, i neguen la lògica conclusió de que aquesta contingència reclama que la materia no es eterna, i per tant se necessita un Ser etern que li haja donada existència; veuen i confessen la causalitat de totes les coses, i neguen una causa primera; regoneixen la llei de la moralitat i del dever i neguen un legislador sobirà; senten dins si mateixos les aspiracions a qualca cosa que no poden donar-l'hi les criatures, i neguen l'Infinit, únic capàs d'omplir-les i satisfèr-les; saben que sempre l'humanitat ha cregut amb un ser superior i no ignoren que el testimoni de l'humanitat és cert, i neguen no obstant l'e-

videncia; saben que'l noranta per cent de sabis de tots els rams, confossen a un Deu, i devant tants de raigs de claror esplendorosa que despedeix aquest Sol, Deu; l'homo que avui amb tant d'énfasis s'anomena sabi i progressista nega existesqui tal Sol i s'aferra a la petita llanterna que pretén haver trobada, i proclama fanàtics i com a tals los desprecia av els qui el reconvenen perquè surti de dins la locura i es deixi il·luminar per la llum potent d'un Sol infinit i etern, Deu.

Be puc acabar avui repetint les paraules d'un eminentíssim sabí:

«Oh estraña enfermedad del espíritu humano. Se le han concedido alas para franquear los misterios siderales, para penetrar en los abismos de grandeza y de pequenez que llenan el universo, para lanzarse más allá de las realidades que alcanza la pupila y escurrir la razón de las cosas en la región de lo invisible. Con ser águila de prepotente vuelo, ha renunciado al imperio del aire y de la ley, i como cautivo voluntario, se ha encerrado en el hueco de un peñasco. Allí, volviendo la espalda a la ley, si ve aún perfilar-se sobre el muro de su prisión una obscura silueta, se pregunta si es o no la sombra de alguna cosa, y hasta cifra su gloria en ignorarlo.

Grespi

DE CAPDEPERA

Després de bastants de rumors sobre la lluita política que probablement hi hauria el dia de eleccions, els partits qu'existeixen a dins aquest poble es compongueren i quedaren proclamats per l'article 29 retgadors d'aquesta població l'amo'n Toni Massenet (a) Ferrer; mestre Francisco Grau (a) Mestrès, l'

amo'n Bartomeu de sa Pradera; mestre Pep Bauzá (a) Tadó; mestre Miquel Alzina (a) Renoc; l'amo'n Jeroni Carrió (a) de Sos Sastres; mestre Jeroni (a) Fuster; l'amo'n Pere Ant. Bauzá (a) Tecó; mestre Miquel (a) Ros; l'amo'n Pep Caldentey (a) Creus. —El dia 31 del més passat es celebraren en la parroquia els oficis manats pel Sr Bisbe un en sufragi de l'ànima del Papa Benet XV, i el segon "pro Pontifice eligendo", als qual hi assistiren l'Ajuntament i persones visibles del poble els nias i nines de les escoles i gran concurrència de feïls.

—El dia 3 a les deu del vespre entregá l'ànima al seu Creador l'amo'n Miquel Melis (a) Des Coll d'os; després de llarga malaltia que sufrí amb la resignació propia d'un fervorós cristià. Al cel sia. Rebíga l'expressió del nostre més sentit condol tota la seua família.

—El dia 5 tengué lloch a Calarajada la representació d'un hermós i impresionant drama anomenat. "La fuga de un angel,, Son merixedores de l'enharabona més completa les actores qu'hi prengueren part com també la seua directora capdal. Al final d'ella, després de executar beníssim alguns nins el joc dit "Moratons,, es presentá a la vista del públic un quadro plástic que figurava una aparició del Cor de Jesús, (nimbat de resplandors i enrevolat i acompanyat d'innumerables angels i xeráfins) a una sirventa seua. Fou molt de l'agrado del públic aquest derrer acte.

La balandra "Iris,, surtí de Cala-Gat carragada de llenya per cremar.—C.

Capdepera 7 II-22

CONFERENCIA

Dijous a vespre a les 7 en el local del Museu Arqueològic Diocesà el Rt. P. Gabriel Tous T. O. R. natural de la nostra vila va donar una notabilíssima i ben documentada conferencia sobre la vida i acció apostólica del Venerable P. Fr. Antoni Linás observant natural també de Artá aont nasqué l'any 1635. És aquesta una conferencia digna de que li dediquem un espai més llarg del que li podem destinar avui, tant pel mèrit del treball, com per la venerable persona de que tracta com per l'il·lustrat conferenciant.

Així ho ferem en el pròxim número.

LES ELECCIONS

Ja diguerem en el n.º passat que les eleccions atuals de retgadors de les quals se sabia anticipadament i amb casi absoluta seguredat no la victoria de la coalisió de dretes despertaven gens d'entusiasme en el cos electoral. Així no creiem que acudís encara tanta gent a votar com realment heí comparegué.

La lluita se presentava fluixa per quant sols s'oposaven a la coalisió de dretes alguns elements de la *Federació Obrera* que d'ençá de la seua desorganització son pocs i están completament dividits, i molts d'ells ben

desenganats dels qui prediquen una cosa i creuen l'altra.

La votació se feu amb tota tranquil·litat i sense incidents de cap classe. A les vuit del matí se constituiren les messes. En la Secció del Hospital presidí el suplent D. Miquel Llaneras per tenir morta sa mare política el President D. Baltasar Moyá. En la de la Costura del Carré de la Puresa presidia Mestre Pau Tasa.

A les 11 hi havia 94 votats en la Secció del Hospital i 189 en la de la Costura.

A les 4 se feu l'escrutini amb poca concurrència i sense cap incident. El resultat fon.

DISTRICTE DEL CONVENT

FILIACIÓ	4.ª Secció		TOTAL	
	L'HOSPITAL	PURESA		
Miguel Payeras Perxana. . .	Coalisió	118	175	293
Jaume Sancho Terrassa. . .	"	115	176	291
Juan Guiscafré Mora. . .	"	114	181	295
Ramón Ferrer Vives. . .	Socialista	24	9	33
Jaume Lliteras Torres. . .	"	23	9	32

CRONICA

DEL TEMPS.—El temps segueix molt variable. Diumenge passat a la matinada hi havia molta boira que durá fins ben de dia. Aquest fou quiet, però al horabaixa se mogué una ventada feresta que durant la nit fou acompanyada d'aigo. Al di llun seguí tot el dia la ventada que mogué gran temporal a la mar é impedí les sortides dels vapors. Feia molt de fret. El dimars s'estirá ja'l temps i el dimecres feu una diada espléndida però el dijous ja se torná entregat. Coses de l'hivern.

ESTAT SANITARI.—Encara que hi ha molts de costipats, conseqüència dels canvis constants de temperatura, se pot dir que apenes hi ha ja epidemia gripal. Els malalts han disminuít molt.

JUNTA DEL SINDICAT.—El Sindicat Agrícola Catòlic ha convocada la Junta General a sessió general ordinaria pel dia 12 a les 7 i mitja. Per aquest

motiu la de Socors Mútuos ha perllongada la seua pel dia 19 a la mateixa hora.

ESCUADRA ANGLESA.—Dijous va arribar el gros de l'Escuadra Anglesa en la Bahía de Pollensa. Del nostro terme se veia molt be.

COBRANSA DE LA CONTRIBUCIÓ.—Els dies 7, 8 i 9 el cobrador de contribucions ha tenguda oberta la cobranza del quart trimestre: Com ja acabat el període en aquesta via, el qui no ha pagat haurá d'anar a Capdepera durant aquest més i després ja se'ls ferraran gastos.

CANVI DE COSTURA.—La mestra de la costura publica n.º 1, D. Magalida Balaguer per orde de l'inspectora de 1.ª ensenyansa ha passat al nou local del carrer del Sol que s'ha arreglat a posta i reuneix molts millors condicions. Es de creure que trobant-s'hi més be les nines, veurá prest molt augmentada la matrícula escolar.

CANSONER POPULAR.—Hem rebut una circular que l'Orfeó Catalá envia a tots els periódics i entitats de llengo catalana demanant li sien enviats reculls de cançons de totes classes de les escampades entre el poble per la formació del «Canoner popular». Es aquesta una tasca hermosa que convé apoiar per tots els medis. El qui hi cooperi serà un benemérit de la Patria.

Periodics de canví

Hem rebut el primer n.º de la revista *Butlletí dels Mestres*, suplement pedagógic de la revista «Quaderns d'Estudi» qu'el Consell de Pedagogia de la Mancomunitat de Catalunya envia gratis a tots els mestres de Catalunya i Balears. Son sumari es com seguix: El Butlletí dels Mestres.—El llenguatge fet social.—converses psicológiques.—El microscopi a l'escola.—Llibres.—Revistes.—Notícies breus. Amb gust establim el canví

El dia 4 a les 11 de la nit entregá l'ánima a Deu després de llarga malaltia soportada amb cristiana resignació i de rebre els Sants Sagraments D. Maria Ginard Llaneras (a) «Viulina».

Deu l'haja acullida a la Glòria i rebin sos fills en Bartomeu Mangol del Casino, en Miquel i demés el nostro condol.

A. C. S.

NOVA REVISTA

Ha sortida i s'ha repartida la nova revista de etnografia i folklore balear que anunciarem. Se titula *Tresor dels Avis* i va a la publicació de tots els elements que'l poble conserva per tradició i a posar en comunicació els «Amics de la Tradició Popular». Es molt interessant i es per ara molt ben acullida. Deu vulla que logri els fins que se proposa p'el be de Mallorca.

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES
San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE
detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Únicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTÀ

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

Artanencs, escoltau

Si's paraigo está espanyat
i el voleu fe arretgiá
n'Andreu Ranzé el dobatá
be, barato i aviat.

En lo que també es trempat
es en feines de llauvé
posa lligades d'acé
ca ribells i greixoneres
caloba pelles, calderes
i màquines de quinqué.

CARRER RECTA—ARTÀ

Ensaïmades i panets

En lloc se torben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

DE N

Miquel Roca Castell

A sa botiga he'l trobareu sempre pans, panets,
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pastisseries

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTÀ

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentren

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTÀ

DISPONIBLE